

СЕКЦІЯ 1

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ПЕРСОНАЛУ ПРАВООХОРОННИХ СТРУКТУР

УДК 371.132:371.125

Сергій Миколайович БОРТНИК,

перший проректор

Харківського національного університету внутрішніх справ,

доктор юридичних наук, професор

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5281-6007>

СУЧАСНИЙ СТАН НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Обґрунтовано, що національно-патріотичне виховання закладає основи для формування свідомості нинішніх і майбутніх поколінь. Продемонстровані заходи з національно-патріотичного виховання, які здійснюються в ХНУВС.

У сучасній ситуації викликів та загроз і водночас нових перспектив розвитку, кардинальних змін у політиці, економіці, соціальній сфері пріоритетним завданням суспільного поступу, поряд з забезпеченням своєї суверенності й територіальної цілісності, пошуками шляхів для інтеграції в європейське співтовариство, є визначення нової стратегії виховання як багатокомпонентної та багатовекторної системи, яка великою мірою формує майбутній розвиток Української держави.

Серед виховних напрямів сьогодні найбільш актуальними виступають патріотичне, громадянське виховання як стрижневі, основоположні, що відповідають нагальним вимогам і викликам сучасності.

В основу системи національно-патріотичного виховання покладено ідею розвитку української державності як консолідуючого чинника розвитку українського суспільства та української політичної нації. Важливу роль у просвітницькій діяльності відіграють різні соціальні інституції, зокрема заклади вищої освіти. Харківський національний університет внутрішніх справ є активним учасником процесу національно-патріотичного виховання курсантів, студентів та слухачів.

Національно-патріотичне виховання – це комплексна системна і цілеспрямована діяльність усіх підрозділів університету, сім'ї та інших соціальних інститутів щодо формування у правоохоронців та молодого покоління в цілому, високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до

виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави. Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації.

Патріотичне виховання у нашому закладі вищої освіти здійснюється під час проведення навчальних занять, через систему виховних заходів, гуртків, проведення екскурсій, написання наукових та творчих робіт. Суб'єкти виховної роботи керуються Конституцією України, Концепцією Національно-патріотичного виховання, наказами, розпорядженнями Президента України, Міністерства внутрішніх справ України.

У національно-патріотичному вихованні курсантів беруть участь усі працівники Харківського національного університету внутрішніх справ. Проводяться лекції, бесіди, інформаційно-виховні години, уроки мужності, вечори пам'яті, круглі столи, екскурсії, які мають на меті розвинути патріотичні цінності, переконання і повагу до культурного та історичного минулого України. Зокрема, в університеті понад 300 урочистих заходів було присвячено пам'ятним датам. Організовано підготовку наукових робіт із патріотичної тематики для круглого столу «Військово-патріотичне виховання молоді: досвід і перспективи»; науково-практичну конференцію «Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України». До участі у виховних заходах залучалися такі громадські організації, як Харківська обласна організація «Спілка юристів України», представники Спілки письменників України, Спілки журналістів України, фізкультурно-спортивного товариства «Динамо», «Союз Чорнобиль України», спілок ветеранів АТО і ветеранів Афганістану, Інститут соціально-політичних ініціатив та інші.

Для виховання у молодого покоління національної свідомості, патріотизму, любові до рідного краю, свого народу активно використовуються можливості музею університету, у фондovій колекції якого представлені унікальні, справжні й меморіальні експонати. Значну роль у національно-патріотичному вихованні молоді відіграє діяльність університетської волонтерської групи «Неофіти».

Значний внесок у національно-патріотичне виховання роблять творчі самодіяльні колективи – літературна студія, відновлено вокальний гурток, хор, ансамбль барабанщиків, який став відомим далеко за межами Харкова, а також підрозділ Почесної варті. Колективами художньої самодіяльності, духовим оркестром, ансамблем барабанщиків та підрозділом Почесної варті було взято участь у більше ста обласних, міських і

районних заходів, спрямованих на відродження й підтримку української національної культури і традицій, благодійних, патріотичних акціях.

Яскравим видовищем стали, зокрема, проведені 14 жовтня 2019 року урочисті заходи з демонстрацією показових театралізованих композицій, присвячених захисникам української землі різних періодів «Від козаків до героїв АТО» і патріотичного флешмобу «Вітчизна». Такі заходи забезпечують величезний виховний вплив, а також мають важливий іміджевий характер і, будучи широко висвітленими у засобах масової інформації, часто стають причиною обрання молоддю саме нашого закладу вищої освіти.

У рамках національно-патріотичного виховання студенти Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ взяли участь в обласному заході з нагоди відзначення 100-річчя вшанування подвигу героїв бою під Крутами. Захід відбувся у Сумському обласному краєзнавчому музеї, де були присутні наукові співробітники музею, студенти закладів освіти міста Суми, зокрема Сумської філії ХНУВС та слухачі Сумського центру первинної підготовки «Академія поліції» ХНУВС.

Значну роль у даному процесі відіграє Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді МОН України, котра спрямовує на відновлення низки засадничих принципів і настанов у даному процесі. І саме у курсантів та студентів під час здобуття професійної освіти необхідно формувати патріотично-державницькі настанови як основу для об'єднання українців. Важливе місце в просвітницькій діяльності відіграє відновлення історичної пам'яті про значні й тривалі державницькі традиції України [1]. У Харківському національному університеті внутрішніх справ традиційно проходять заходи, присвячені вшануванню пам'яті Кобзаря. Святкування 206 річниці від дня народження поета, художника, мислителя було пов'язане із відкриттям в університеті експозиції, що присвячена життю та творчості Т. Г. Шевченка – шевченківської аудиторії як місця проведення різноманітних культурних та освітніх заходів, як джерела літературної та історичної творчості, як витоку національних традицій.

Підтримка національних та культурних традицій у підростаючого покоління є актуальним завданням нашого часу. Ці питання порушував Кобзар ще багато років тому. І зараз вони залишаються актуальними і потребують нагального вирішення.

Список бібліографічних посилань

1. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді : дод. до Наказу МОН України від 16.06.2015 № 641 // Департамент освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради : сайт. URL: <http://don.kievcity.gov.ua/files/2015/6/17/zahody.pdf> (дата звернення: 20.02.2020).

Отримано 25.02.2020

